กลไกการบริหารจัดการอาสาสมัครเพื่อการพัฒนา

กรณีศึกษาการจัดตั้งศูนย์อาสาสมัคร (Volunteer Center)

งานประชุมระดับชาติด้านการอาสาสมัคร ครั้งที่ 1 วันที่ 8 พฤษภาคม เวลา 11.15 – 12.30 น

ห้องประชุม ไสว สุทธิพิทักษ์ ชั้น 7 อาคารห้องสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

องค์กรรับผิดชอบ: เครือข่ายจิตอาสา (Volunteer spirit)

วิทยากร: Miss Olivia Burgos : Learning Hub Manager, VSO Bahaginan, Philippines

นาย ธรรมพล พรชฎาธร ศรีสุวรรณ ผู้จัดศูนย์อาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ดำเนินรายการ: นางสาวนันทินี มาลานนท์ ผู้จัดการเครือข่ายจิตอาสา

รูปแบบในการดำเนินการประชุม: นำเสนอกรณีศึกษาและเสวนา

<u>นำเสนอภาพรวมแนวคิดและบทบาทของศูนย์อาสาสมัคร (Volunteer Center)</u>

<u>โดย คุณนนทินี มาลานนท์</u>

บทบาทศูนย์อาสาสมัคร (Volunteer Center) ในฐานะกลไกกลางของการจัดการอาสาสมัคร ซึ่งต้องมีกระบวนการที่ถูกออกแบบสนับสนุนการจัดการอาสาสมัครที่มีคุณภาพ รวมทั้งตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของสังคมในแต่ละบริบทสถานการณ์

ศูนย์อาสาสมัคร (Volunteer Center) เป็นกลไกของการบริหารจัดการอาสาสมัครในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีกระบวนการทำงานที่ดูแล วงจรการทำงานอาสาสมัคร (Volunteering Cycle) คือ พัฒนางานอาสาสมัคร (Develop volunteer opportunities), สรรหาและคัดเลือกอาสาสมัคร (Recruitment), เตรียมความพร้อมก่อนการทำงาน (Pre-service Preparation), ติดตามและสนับสนุนการทำงานอาสาสมัคร (Volunteer Supervision), รักษาอาสาสมัครให้ยึดโยงอยู่กับองค์กร (Retaining) และประเมินผลอาสาสมัคร (Evaluation)

การจัดตั้งและการดำเนินงานของศูนย์อาสาสมัคร มีรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามลักษณะโครงสร้างและเป้าหมายของการทำงาน อาทิ ศูนย์อาสาสมัครแห่งชาติ (National Volunteer Center) ซึ่งจะทำหน้าที่ของการประสานงานและเป็นตัวกลางสนับสนุนและส่งเสริมการเป็นอาสาสมัครของประเทศ, ศูนย์อาสาสมัครชุมชน (Community Volunteer Center) ซึ่งมีบทบาทส่งเสริมให้คนในชุมชนร่วมไม้ร่วมมือในการดูแลและพัฒนาชุมชนของตนเองผ่านการทำงานอาสาสมัคร, ศูนย์อาสาสมัครมหาวิทยาลัย (University Volunteer Center) ซึ่งมี

บทบาทของการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัย ได้ใช้ความรู้และทักษะความสามารถที่ตนเองถนัดไปบริการสังคม ซึ่งอาจเป็นทั้งส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนการสอน (Service Learning) หรือ เป็นกิจกรรมนอกห้องเรียน (Extracurricular Activities) เป็นต้น

ดังนั้นบทบาทของศูนย์อาสาสมัคร เป็นเครื่องมืออย่างนึ่งในการบริหารจัดการอาสาสมัคร ที่น่าจะนำไปสู่งานอาสาสมัคร เกิดการเรียนรู้และงานมีคุณภาพ และตอบสนองมากขึ้น และเราจะมาดูกันว่าในการบริหารจัดการศูนย์อาสาสมัครมีบทบาทเป็นอย่างไร จากศูนย์อาสาสมัครใน 2 ระดับ คือ การจัดการกลไกในระดับประเทศ มีตัวอย่างจากประเทศฟิลิปปินส์ และศูนย์อาสาสมัครที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย ตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

<u>นำเสนอภาพรวมบทบาทของศูนย์อาสาสมัครในประเทศฟิลิปปินส์</u>

<u>โดย</u> <u>Miss Oilvia Burgos, Learning Hub Manager, VSO Bahaginan</u>

ในการการจัดตั้งศูนย์อาสาสมัครแห่งชาติของประเทศฟิลิปปินส์นั้น เราได้นำเอาพิธีบายันนีฮัน (Bayanihan) ซึ่งเป็นประเพณีคล้ายเมืองไทย จะมีภาพแสดงให้เห็นถึงคนในชุมชนถ้ามีการต้องลงมือลงแรงกัน เช่น การย้ายบ้านจากที่หนึ่งไปยังที่หนึ่ง การที่จะย้ายไปจากที่หนึ่งไปยังที่หนึ่งเป็นงานที่ยาก จะต้องมีคนช่วยทำงาน ทำการย้ายเป็นจำนวนมาก การทำงานจะแบ่งเป็นกลุ่มๆ คือผู้ชายย้ายบ้าน ผู้หญิงทำกับข้าว เด็กๆ และสัตว์ต่างก็มาร่วมด้วยช่วยกัน นี่เป็นวิถีชีวิตของชาวฟิลิปปินส์เพราะฟิลิปปินส์เป็นประเทศหมู่เกาะ ยากที่จะรอการช่วยเหลือจากรัฐบาลในเวลาที่เกิดเหตุการณ์ภัยทางธรรมชาติ การทำงานจึงต้องทำงานและต้องร่วมมือร่วมใจกันช่วยกัน ดังนั้นวิถีของอาสาสมัครจึงเป็นส่วนหนึ่งของคนฟิลิปปินส์ แต่จะทำอย่างไรให้งานอาสาสมัครเป็นงานที่พัฒนาไปในระดับประเทศได้นั้นทำให้เป็นที่มาการจัดตั้ง ศูนย์อาสาสมัครแห่งชาติฟิลิปปินส์ มีการริเริ่มตั้งศูนย์เมื่อปี 1968 และมีการจัดตั้งเป็นองค์กรระดับชาติขึ้นในปี 1980

ศูนย์อาสาสมัครที่ฟิลิปปิน์จะมีองค์กรที่ชื่อว่า Philippines National Volunteer Service Coordinating Agency (PNVSCA) โดยองค์กร PNVSCA จะอยู่ภายใต้การทำงานของรัฐบาลและได้รับการสนับสนุนในเชิงกระบวนการทำงานโดย องค์กร VSO หน้าที่หลักๆ ของ PNVSCA คือ

- การรณรงค์และสนับสนุนงานอาสาสมัครในประเทศให้มีความเชื่อมโยงกับทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ ซึ่งเป็นการ ทำงานประสานงานทกภาคส่วน เพื่อให้การทำงานเป็นไปทางเดียวกัน

- ดูแลอาสาสมัครทั้งอาสาสมัครในประเทศและอาสาสมัครจากต่างชาติ โดยมีกรกำกับดูแลในเรื่องของการออกใบอนุญาตให้สามารถออกไปเป็นอาสาสมัครที่ต่างประเทศและผู้ที่จะเข้ามาเป็นอาสาสมัครในประเทศ
- เป็นหน่วยงานที่รวบรวมข้อมูลของการอาสาสมัครตั้งแต่ระดับย่อยถึงระดับใหญ่คือในระดับประเทศ รวมถึงการทำงานประสานและสนับสนุนการทำงานทุกภาคส่วนให้เข้าด้วยกัน
- การทำงานเกี่ยวกับการจัดตั้งกฎหมายอาสาสมัครเพื่อเป็นส่วนหนึ่งเพื่อเพิ่มเรื่องงานอาสาสมัครให้เข้าไปอยู่ในแผนพัฒนาของประเทศ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการตั้งเป็นศูนย์อาสาสมัคร คือ

- มีส่วนในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ
- มีความโปร่งใสในการทำงานและการพัฒนาในด้านต่างๆ
- เป็นการเปิดพื้นที่ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันแก้ปัญหาของประเทศ ตัวอย่างเช่นการเปิดพื้นที่ให้คนชายขอบได้เข้ามามีบทบาทมาก
- การทำงานสนับสนุนการแลกเปลี่ยนทั้งวัฒนธรรมและสังคม รวมถึงช่วยสนับสนุนการเติบโตและพัฒนาศักยภาพและช่วยในหางานทำได้ง่ายขึ้น

งานของหน่วยงานนี้ PNCVA เป็นการรณรงค์และหน่วยงานนี้เป็นองค์กรหลักให้มีการจัดตั้งกฎหมายอาสาสมัครเพื่อให้งานอาสาสมัครเข้ามามีบทบาทมากขึ้นต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาชนบทและงานพัฒนาประเทศในด้านอื่นๆ ในกฎหมายนี้ได้มีการนิยามคำว่าอาสาสมัครคืออะไร ซึ่งซึ่งนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก แต่ที่ประเทศฟิลิปปินส์เก่งในการออกกฎหมายแต่ไม่ค่อยทำตามกฎหมายเท่าไหร่ ดังนั้นเป็นสิ่งสำคัญมากที่งานอาสาสมัครจะต้องถูกบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาอาสาสมัครระดับชาติ

ในแผนพัฒนา รัฐต้องสนับสนุนงานอาสาสมัครการให้บริการทางสังคม เทคนิคการทำงานระดับชาติและความเป็นธรรม เป็นสิ่งที่สำคัญคือถูกการระบุอยู่ในแผนพัฒนาแห่งชาติ เพราะเมื่อเกิดภัยพิบัติจะได้รับการดูแลอย่างทันเวลา และความท้าทายคือทำอย่างทำให้ชาวบ้านหรือคนที่อยู่ในพื้นที่เข้าใจกระบวนในการทำงานของภาครัฐและหน่วยงานต่างๆ ที่จะเข้าไปทำงานร่วมกัน ทำอย่างไรที่จะทำให้คนฟิลิปปินส์จะเข้าใจการทำงานทั้งทางภาครัฐ และการทำงานหน่วยงานต่างๆ รวมถึง NGO และครอบคลุมและทันเวลา

โครงสร้างหลักในการทำงาน ที่มีการระบุว่าภาคส่วนไหนและประเด็นไหนที่อาสาสมัครเข้ามาทำหรือร่วมทำงานด้วยได้ ซึ่งเป็นการช่วยแก้ปัญหาของคนที่อยากเป็นอาสาสาสมัครที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมตรงไหนดี โครงสร้างนี้เป็นการบอกให้อาสาสมัครได้รู้ว่าจะสามารถเข้าไปเป็นอาสาสมัครได้ในส่วนไหนได้

ประโยชน์คืออะไร

- ช่วยในการสนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจ และมีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจ
- มีความโปร่งใสในการทำงานและการพัฒนาในด้านต่างๆ
- เป็นการแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วมของคนชายขอบ เมื่อมีโครงสร้างทำให้เปิดช่องทางจากหลายๆ ภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมในงานอาสาสมัครมากขึ้น
- การทำงานสนับสนุนการแลกเปลี่ยนทั้งวัฒนธรรมและสังคม
- เป็นการช่วยสนับสนุนการเติบโตและพัฒนาศักยภาพและช่วยในหางานทำได้ง่ายขึ้น

การทำงานร่วมกันระหว่าง VSO กับ PNCVA

– ให้ความช่วยเหลือเชิงเทคนิคและโครงสร้างในการทำงานของอาสาสมัคร

ในตอนนี้พีเอนเป็นหน่วยงานที่เล็กมาก และไม่มีศักยภาพเพียงพอ VSO 07’9hv’เข้าไปสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครในเมืองต่างๆ ด้วย

- City volunteer เมื่อปีที่แล้ว (2014) มีการจัดตั้งศูนย์อาสาสมัครของท้องถิ่นและมีการร่วมมือกับรัฐบาลในท้องถิ่นเพื่อทำงานร่วมกัน
- โครงสร้างในอุดมคติ ที่มีหน่วยงานกลางที่ประสานงานระดับประเทศ และศูนย์ประสานงานในระดับจังหวัด เพื่อให้การช่วยเหลือรับความช่วยเหลือได้ทั่วถึง ถ้าโครงสร้างนี้เกิดขึ้นจะทำให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หากเราสามารถสร้างศูนย์อาสาสมัครในระดับชุมชนได้จะทำให้มีการประสานงานในการช่วยเหลือและทำให้งานหรือการทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- IDEALLY เป็นภาพคร่าวๆ ในการทำงานศูนย์อาสาสมัคร เป็นสิ่งที่เราพยายามที่จะทำให้เกิดศูนย์อาสาสมัครให้เกิดขึ้นได้ในทุกเมือง
- Challenges and directions การประสานงานในหน่วยงานในพื้นที่ที่จะมีประสิทธิภาพ ทั้งความช่วยเหลือในการกระจายทรัพยากร ไม่มากและน้อยเกินไป
- ทำอย่างไรถึงจะทำให้ทุกคนรู้ว่าทุกคนมาเป็นอาสาสมัครได้ การประชาสัมพันธ์ตองบอกว่าให้คนทุกคนสามารถเข้ามาเป็นอาสาสมัครได้

Advocacy

- การรณรงค์ในการกระจายข้อมูล
- การจัดประชุม
- การยอมรับแลในงานอาสาสมัคร

Integration

- สถานการณ์ทางการเมืองที่ประเทศฟิลิปปินส์มีสีสันมาก และรัฐบาลชุดปัจจุบันอาจจะไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาอีกก็เป็นได้ เพราะฉะนั้นงานอาสาสมัครก็มีความสำคัญมากที่ศูนย์ฯ จะต้องทำงานให้เกิดความหยั่งรากลึก ไม่ว่าใครจะมารับหน้าที่ในรัฐบาล
- กลไกและกฎหมาย ทำอย่างไรให้กฎหมายหรือหน่วยงานที่เรามีอยู่แล้วเอาไปใช้จริงในการทำงานได้จริง

บทบาทของศูนย์อาสาสมัครแห่งชาติ PNCVA

- สนับสนุน ส่งเสริมทิศทางการทำงาน
- เป็นผู้ร่างกฎหมาย
- ส่งเสริมให้ประเด็นเรื่องการทำงานอาสาสมัครให้แพร่หลาย
- สร้างความร่วมมือในด้านต่างๆ
- การดูแลอาสาสมัครทั้งคนที่จะออกไปเป็นอาสาสมัครต่างชาติ
- การรวบรวมอาสาสมัครในประเทศ
- เป็นการสร้างความร่วมมือเป็นหลักและให้งานอาสาสมัครเป็นส่วนในการพัฒนาประเทศไปด้วยกัน เพราะ PNCVA เป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่จะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล

<u>นำเสนอบทบาทศูนย์อาสาสมัครในมหาวิทยาลัย</u>

<u>โดย นายธรรมพล พรชฎาธร ศรีสุวรรณ ผู้จัดการศูนย์อาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์</u>

กลไกการบริหารจัดการอาสาสมัครเพื่อการพัฒนาเพื่อการพัฒนา

งานอาสาสมัครในศูนย์อาสาสมัครมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เกิดจากเหตุการณ์สึนามิปี 2547 และได้เปิดเป็นทางการเมื่อปี 2552 การเกิดศูนย์อาสาสมัครเกิดจากการมีเหตุการณ์น้ำท่วมกรุงเทพ เกิดขึ้นเพราะมีงานและมีปรากฏการณ์ ตอนนั้นทางมหาวิทยาลัยได้เปิดพื้นที่ให้คนเข้ามาช่วยทำงาน มีปรากฏการณ์การ

เปลี่ยนแปลง คือมีความคิดในการสร้างการบริหารการจัดการ และมีมูลนิธิสยามกัมมาจล ที่เป็นหน่วยงานที่สนับสนุนเงินหลักและมหาวิทยาลัยลัยสนับสนุนสถานที่ เมื่อหมดงบประมาณทางมหาวิทยาลัยก็เห็นว่าควรอยู่ต่อไป

โครงสร้างหน่วยงาน

- คณะกรรมการบริหารศูนย์อาสาสมัคร ม.ธรรมศาสตร์
- ผู้จัดการศูนย์อาสาสมัคร ม.ธรรมศาสตร์
- เจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร

ภารกิจ

1. รณรงค์ส่งเสริมงานอาสาสมัคร และเป็นตัวกลางของงานอาสาสมัคร
2. จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร และบุคลากรในมหาวิทยาลัย
3. สร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการทำงานทั้งภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย
4. ให้คำปรึกษาในการจัดการงานอาสาสมัครกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
5. ดูแลนักศึกษาโครงการจิตอาสาและประชาธิปไตย

การทำงานอาสาสมัครกับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งใหม่ จึงมีการสร้างกิจกรรมเพื่อสนับสนุนงานอาสมัครให้เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย โดยการตั้งโครงการนักเรียนกิจกรรมจิตอาสาและประชาธิปไตยขึ้น ซึ่งมีวัตถุประสงค์ คือ

- ส่งเสริมให้นักเรียนที่ทำกิจกรรมมีโอกาสเข้าศึกษาต่อ
- เสริมสร้างความเข้มแข็งของกิจกรรมนักศึกษาด้านจิตอาสา
- เป็นตัวอย่างแนวทางให้แก่สถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ
- กระตุ้นให้โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมมากขึ้น

สถิติจำนวนนักศึกษา

ปีการศึกษา	จำนวนรับ	จำนวนผู้สมัคร	จำนวนผู้ผ่านเข้าค่าย	จำนวนผู้มีสิทธิเข้าศึกษา
ปี 2555	53	1,213	153	37
ปี 2556	53	624	153	36
ปี 2557	53	320	122	43
ปี 2558	53	700	146	50

กระบวนการทำงาน

- เน้นการเรียนรู้
- มีคุณค่า
- ถอดบทเรียนได้

การทำงานอาสาสมัครทำเพื่อพัฒนาดูการทำงานขออาสาสมัครและเปิดกระบวนการทำงานพัฒนาตนเองของอาสาสมัคร แต่หลายๆ ครั้งเมื่อมีงาน ก็จะไม่มีคน หรือบางครั้งมีคน แต่ไม่มีงาน หรือบางครั้งมีงาน มีคน ดังนั้นสิ่งเหล้านี้คือความท้าทายในการการบริหารการจัดการ

- มีงานไม่มีคน ภารกิจเป็นอีกแบบหนึ่ง จะทำอย่างไร จะต้องเปิดพื้นที่การเรียนรู้อย่างไร และสร้างพื้นที่ในการทำงานได้อย่างไร เมื่อน้ำท่วมนักศึกษาได้เดินเข้าไปในศูนย์พักพิงเพื่อของานทำ และช่วยทำงาน
- การเรียนรู้ อาสาสมัครมีความพร้อมและทัศนคติในการทำงานอาสาสมัครอย่างไร
- มีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนกับคำว่า อาสาสมัคร งานอาสาสมัครเพื่อสังคมและการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ต้องมาคิดใหม่

ความท้าทายที่ 1

- จิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคม
    - คนเรามีความอยากทำเพื่อตัวเองและเพื่อความตองการของตัวเอง
    - เมื่อการทำงานเพื่อเกิดการเรียนรู้คนทั่วไปอาจไม่คุ้น แต่การพัฒนาให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เป็นเรื่องที่ยาก

- การเกิดขึ้นต้องมีการจัดการในแต่ละที่ที่ต่างกัน และต้องมีโครงสร้างอาสาสมัครและบทบาทที่ชัดเจน

ความท้าทายที่ 2

- จากกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์สู่งานอาสาสมัครเพื่อสังคมที่ส่งเสริมการเรียนรู้
    - นิยามของอาสาสมัครเป็นนิยามที่ถกนำไปใช้เยอะและเข้าใจผิดเยอะๆ บางที่จะมีคำถามว่างานอาสาสมัครจะได้รับเงินตอบแทนหรือไม่
    - ทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรมจะต้องมีการถอดบทเรียนในการทำงาน เพื่อเชื่อมงานทำงาน

ความท้าทายที่ 3

- เมื่องานอาสาสมัครเข้าไปในห้องเรียน
    - คนหลายกลุ่มอยากทำงานต่อ แต่หลายคนบอกว่าเคยทำเลย และไม่อยากทำต่อ

ความท้าทายที่ 4

- service learning area coordinator
    - เป็นการจัดการชุมชนในรอบมหาวิทยาลัย เพื่อการจัดการชุมชนของนักศึกษา

การให้คำนิยาม “อาสาสมัคร” เป็นอย่างไร และการมีศูนย์อาสาสมัครยาก และจะต้องเชื่อมโยง และศูนย์อาสาสมัคจะอยู่ภายใต้ระบบราชการ ที่จะหมายความว่า ระบบอาสาสมัครจะต้องอยู่ต่อไปไม่ว่าใครจะเข้ามาทำงาน

ม.ธรรมศาสตร์ มีการจัดให้มีวัน จิตอาสารักประชาชน มีการจัดให้นักศึกษาเลือกทำงาน และมีการถอดบทเรียนในการทำงาน เพื่อให้นักศึกษาได้มีการเรียนรู้และถอดบทเรียน

สรุปรายละเอียดของการประชุม โดย คุณนันทินี มาลานนท์

การทำงานอาสาสมัครที่ประเทศฟิลิปปินส์มีส่วนของศูนย์อาสาสมัครที่ฟิลิปปินส์จะมีองค์กรที่ชื่อว่า PhilippinesNational Volunteer Service Coordinating Agency (PNVSCA) โดยองค์กร PNVSCA จะอยู่ภายใต้การทำงานของรัฐบาลและได้รับการสนับสนุนในเชิงกระบวนการทำงานโดย องค์กร VSO หน้าที่หลักๆ ของ PNVSCA คือ

- การรณรงค์และสนับสนุนงานอาสาสมัครในประเทศให้มีความเชื่อมโยงกับทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ ซึ่งเป็นการ ทำงานประสานงานทกภาคส่วน เพื่อให้การทำงานเป็นไปทางเดียวกัน
- ดูแลอาสาสมัครทั้งอาสาสมัครในประเทศและอาสาสมัครจากต่างชาติ โดยมีกรกำกับดูแลในเรื่องของการออกใบอนุญาตให้สามารถออกไปเป็นอาสาสมัครที่ต่างประเทศและผู้ที่จะเข้ามาเป็นอาสาสมัครในประเทศ
- เป็นหน่วยงานที่รวบรวมข้อมูลของการอาสาสมัครตั้งแต่ระดับย่อยถึงระดับใหญ่คือในระดับประเทศ รวมถึงการทำงานประสานและสนับสนุนการทำงานทุกภาคส่วนให้เข้าด้วยกัน
- การทำงานเกี่ยวกับการจัดตั้งกฎหมายอาสาสมัครเพื่อเป็นส่วนหนึ่งเพื่อเพิ่มเรื่องงานอาสาสมัครให้เข้าไปอยู่ในแผนพัฒนาของประเทศ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการตั้งเป็นศูนย์อาสาสมัคร คือ

- มีส่วนในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ
- มีความโปร่งใสในการทำงานและการพัฒนาในด้านต่างๆ
- เป็นการเปิดพื้นที่ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันแก้ปัญหาของประเทศ ตัวอย่างเช่นการเปิดพื้นที่ให้คนชายขอบได้เข้ามามีบทบาทมาก
- การทำงานสนับสนุนการแลกเปลี่ยนทั้งวัฒนธรรมและสังคม รวมถึงช่วยสนับสนุนการเติบโตและพัฒนาศักยภาพและช่วยในหางานทำได้ง่ายขึ้น

ศูนย์อาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เกิดขึ้นจากเหตุการณ์สึนามิ โดยการทำงานเป็นการเปิดพื้นที่ให้คนที่ต้องการทำงานด้านอาสาสมัครได้เข้ามาร่วมการทำงาน และศูนย์ในช่วงแรกได้รับเงินสนับสนุนจากภายนอก เมื่อดำเนินงานครบตามกรอบเวลาและงบประมาณทางมหาวิทยาลัยได้เข้ามาสนับสนุนศูนย์ฯ ต่อ การบริหารงานจะอยู่ภายใต้ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีภารกิจคือ

1.รณรงค์ส่งเสริมงานอาสาสมัคร และเป็นตัวกลางของงานอาสาสมัคร

2. จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร และบุคลากรในมหาวิทยาลัย

3. สร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการทำงานทั้งภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย

4. ให้คำปรึกษาในการจัดการงานอาสาสมัครกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

5. ดูแลนักศึกษาโครงการจิตอาสาและประชาธิปไตย

และทำงานภายใต้ความท้าทาย 4 อย่างคือ

1. “จิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคม”
2. “จากกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์สู่งานอาสาสมัครเพื่อสังคมที่...ส่งเสริมการเรียนรู้”
3. “เมื่องานอาสาสมัครเข้าไปในห้องเรียน”
4. “จิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคม”

รวมแลกเปลี่ยนพูดคุย / คำถามจากผู้เข้าร่วมห้องประชุม

ผู้ร่วมประชุม:

การทำงานอาสมัครมีปัญหาเมื่ออยู่ในระบบ ถ้าเราจะไปทำเองเลยดีหรือไม่ แอบทำเงียบๆ จะเป็นอย่างไร การเข้าไปอยู่ในระบบมีจุดแข็งอย่างไร และการทำเองที่อาจได้รับความช่วยเหลือทั้งจากข้างนอกประเทศ

คุณธรรมพล:

การอยู่ในระบบจะต้องมีการปรับตามสภาพ ศูนย์อาสาสมัคร ม.ธรรมศาสตร์ไม่เคยอยู่นอกระบบ แต่ในช่วงที่เริ่มก่อตัวนั้นทางศูนย์ไม่มีงบประมาณ และเมื่อก่อตัวได้ มหาวิทยาลัยก็เห็นว่าจะต้องอยู่ต่อไป ภารกิจก็กว้างและใหญ่ขึ้น จึงต้องสร้างคนกลุ่มหนึ่งให้สามารถลุกขึ้นทำงานได้ด้วยตัวเอง และการพัฒนานักศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญ ถ้าอยู่ภายใต้มหาลัยเป็นเรื่องที่ดีเพราะคณะต่างๆ เชื่อมโยงอยู่กัยศูนย์ฯ และมีการปรับงานอาสาสมัครที่ค่อยๆ แทรกซึมเข้าไปในกระบวนการหลักอยู่และเข้าไปเชื่อมร้อยและนำเข้าไปอยู่ในระบบ ในส่วนของระบบการจัดการจะเป็นอิสระในการยืดหยุ่นในการทำงาน

ผู้ร่วมประชุม:

ม.ธรรมศาสตร์ เราติดคำว่า จิตอาสา ติดคำว่า อาสาสมัคร นึกอะไรไม่ออกก็ติดคำๆ นี้ ไม่ทราบว่าหลงทางหรือเปล่าเพราะเอากิจกรรมจิตอาสามาทำเป็นตัวช่วยในการทำงานเพื่อสังคม คำว่าอาสาสมัครเป็นแนวทางของตะวันตก แต่มีคำอื่นที่สะท้อนการทำงานเพื่อสังคม อะไรที่เป็นฐานเดิมของเรา มหาวิทยาลัยควรจะให้คณะต่างๆ

ทำเพื่อเรียนรู้ในสิ่งที่เกี่ยวกับคณะ หรือการคิดเองคิดทำเอง เพื่อที่เป็นการบริการพื้นที่โดยรอบได้ และทำให้กิจกรรมเหล่านี้ฝังอยู่ในจิตสำนึกและอยู่ในบริบทที่เป็นประโยชน์

คนไทย 21% เป็นอาสาสมัครเป็นทางการ และมีคนอีกเยอะที่เป็นอาสาสมัครที่ไม่เป็นทางการ ศูนย์น่าจะมองและสนับสนุนคือ out side และ inside out

PNVSCA เป็นองค์กรที่อยู่ภายใต้รัฐ เป็นองค์กรลอย ถ้าในอนาคตไม่มี VSO จะทำอย่างไร ถ้าไม่มี VSO สนับสนุน

คุณ Olivia Burgos:

ถ้าไม่มีองค์กร VSO องค์กร PNVSCA อาจจะอยู่ไม่ได้ และเป็นสิ่งที่ยากที่จะอยู่ได้ด้วยตัวเอง จริงๆ แล้ว PNVSCA ต้องสร้างความร่วมมือในภาคส่วนต่างๆ ให้มากขึ้น โดยขยายตัวโดยสนับสนุนให้เกิดการจัดการอาสาสมัคในระดับย่อยด้วย และสร้างบทสนทนาในภาพส่วนต่างๆ ไม่ควรจะเป็นการทำให้งานอาสาสมัคร หรือแนวทางยึดอยู่ในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งมากเกินไป

ผู้ร่วมประชุม:

อยากจะขอร่วมแลกเปลี่ยน ในส่วนนักศึกษาศูนย์ฯ มีความสำคัญ ที่การสร้างนักศึกษาให้มีจิตสำนึกในด้านนี้ น่าจะมีการออกแบบงานอาสาสมัครที่สอดคล้องกับสังคมและสอดประสานกับหลักสูตรที่มีอยู่ ควรมีหลักสูตรที่พัฒนาเขาด้วยและต้องเติมเต็มศักยภาพ รวมถึงจัดเวลาและออกแบบให้ตรงกับความต้องการของอาสาสมัครเหล่านั้น ว่ามีการสนับสนุนอะไรบ้าง และมีการพัฒนาศูนย์ฯ ไปในด้านต่างๆ ให้มากขึ้น เป็นการมองปัญหา การจัดการคนของเราเข้าไปทำงาน และประเมินการทำงานผลการตอบรับว่าสามารถทำงานได้ สำรวจความต้องการอาสาสมัครในช่วงเวลานั้นๆ และประชาสัมพันธ์ออกไปได้ ที่จะช่วยให้เปิดพื้นที่ให้เข้าไปทำงานอาสาสมัครและทำได้จริง

ผู้ร่วมประชุม:

ผมทำงานอยู่ที่กองอาสาสมัคร พม. เมื่อก่อนเป็นหน่วยงานเล็กๆ แต่ในตอนนี้ขึ้นมาเป็นกอง และเราคงได้ร่วมงานในอนาคต จึงอยากจะเรียนรู้งานอาสาสมัคร รวมถึงในเรื่องของอาสาสมัครอยู่ที่ชุมชนด้วยเพราะงานอาสาสมัครไม่ได้อยู่ที่กระทรวง หรืออยู่ในมหาวิทยาลัยเท่านั้น

ผู้ร่วมประชุม:

ถ้าในกรณีที่อาสาสมัครต้องไปทำงานกับชุมชน อยากแลกเปลี่ยนกับองค์กรนักศึกษาว่า ก่อนที่จะให้นักศึกษาลงพื้นที่ไปทำงานในพื้นที่ นักศึกษาจะรู้จักตัวเอง และรู้ว่าตัวเองมีความถนัดในเรื่องไหน มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ตนเองให้นักศึกษาอย่างไร และการลงไปทำงานในชุมชนคือการรับแรงกดดัน สถาบันหรือองค์กรในชุมชนมีการฝึกในเรื่องการจัดการตนเอง การฝึกการใช้เครื่องมือในการลงพื้นที่ชุมชน องค์กรอาสาสมัครจะต้องเป็นหน่วยงานที่จะต้องอบรมหรือปฐมนิเทศให้กับกลุ่มอาสาสมัครเหล่านี้ก่อน เช่น สุนทรียสนทนา ที่จะเป็นกระบวนการคัดกรอง การจำลองการฝึกในสถานการณ์จำลอง จะมีการฝึกอบรมอาสาสมัครอย่างไร เพราะเมื่อเกิดเหตุการณ์เราทำไม่เป็นจะต้องใช้เวลาพักใหญ่ การจัดตั้งศูนย์อาสาสมัคร จะต้องมีการอบรมการจำลองสถานการณ์การรับมือกับภัยพิบัติให้กับอาสาสมัครด้วย

ที่มาที่นี่ผมรู้สึกว่าแปลก เพราะผมไม่ได้มาในองค์กรด้านการศึกษา สังเกตได้ว่าในการพูดคุยครั้งนี้มีแต่การพูดคุยในเรื่องของอาสาสมัครในมหาวิทยาลัย ถ้าในครั้งหน้าอยากให้มีกรณีตัวอย่างที่เป็นหน่วยงานเล็กๆ

คุณธรรมพล:

ตอนนี้เราพยายามขยับตัวในบริเวณรอบข้างและมีการให้ทุกคณะทำงาน และมีการเตรียมตัวก่อนการลงพื้นที่ และมีการทำเมนูกิจกรรมในการลงพื้นที่ และมีการส่งเสริมภารกิจการเรียนรู้ ถ้าอยู่ในมหาลัยจะหนักขึ้นไหม สิ่งที่ปรากฏคือ

- มีคนตั้งคำถามมากขึ้น
- มีคนเข้ามาสู่กระบวนการเรียนรู้มากขึ้น และต้องใช้เวลา
- ศูนย์อาสาสมัครเป็นองค์กรที่จะเข้าไปอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่าน

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการทำงาน

- การอยู่ในระบบจะต้องมีการปรับตามสภาพของระบบนั้นซึ่งเป็นเรื่องที่ดีที่อยู่ภายใต้มหาวิทลัยเพราะจะสามารถเชื่อมโยงคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยได้ สิ่งที่สำคัญคือการสร้างกลุ่มคนให้สามารถลุกขึ้นทำงานได้ ซึ่งเป็นการทำงานพัฒนานักศึกษาไปพร้อมๆ กัน ในส่วนของกระบวนการพัฒนางานและพัฒนา

ศักยภาพของนักศึกษาจะแทรกซึมเข้าไปในกระบวนการหลักและถึงแม้ว่าจะอยู่ในระบบแต่การจัดการจะต้องเป็นอิสระเพื่อความยืดหยุ่นในการทำงาน

- องค์กร PNVSCA ต้องสร้างความร่วมมือในภาคส่วนต่างๆ มากขึ้น และต้องขยายตัวโดยสนับสนุนให้เกิดการจัดการอาสาสมัครในระดับย่อย รวมถึงการสร้างการสนทนาในภาคส่วนต่างๆ ที่ไม่ควรจะเป็นการยึดอยู่ในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งมากเกินไป และถ้าไม่มีองค์กร VSO สนับสนุนPNVSCA อาจจะอยู่ได้ยาก
- ควรมีการออกแบบงานอาสาสมัครที่สอดคล้องกับสังคมและสอดประสานกับหลักสูตรที่มีอยู่ ควรมีการจัดเวลาและออกแบบให้ตรงกับความต้องการของอาสาสมัครเหล่านั้น
- ควรกระบวนการคัดกรองอาสาสมัครและการเสริมศักยภาพในการทำงานของอาสาสมัคร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเรียนรู้และการเข้าใจตนเอง
- การจำลองการฝึกในสถานการณ์จำลอง เป็นการมีการฝึกอบรมอาสาสมัครให้มีความพร้อมในการรับมือภัยพิบัติ
- การพูดคุยในการประชุมครั้งนี้มีแต่การพูดคุยในเรื่องของอาสาสมัครในมหาวิทยาลัย อยากให้ครั้งหน้ามีการขยายวงกว้างไปสู่การจัดการอาสาสมัครในชุมชนด้วย

จบการประชุม